

av en del sydliga former, som inom Danmark nå (eller i varje fall äro nära) sin nordgräns (exempelvis *Anthidium strigatum*, *Macropis fulvipes* [av några ansedd blott för en var. av *labiata*], *Anthrena cyanescens*, *A. labiata*, *Halictus costulatus*, *Prosopis cornuta*, *P. clypearis*, *P. sinuata*, *P. variegata*, *P. punctulatissima*). Dock ha vi även inom nämnda släkten några arter, som Danmark saknar och varav åtminstone en (*Anthrena violascens*) synes vara en nordlig art. De återstående släktena ha däremot talrikare representanter hos oss än i Danmark. Detta gäller således om *Dasyroda* (3 mot 2), *Coelioxys* (8 mot 5), *Osmia* (17 mot 14), *Psithyrus* (7 mot 6) och särskilt *Bombus* (21 mot 15). I synnerhet inom sista släktet beror vår större artsumma på förekomsten av vissa arktiska (*B. consobrinus*, *B. hyperboreus*, *B. kirbyellus*) eller arktiskt-alpina (*B. alpinus*, *B. lapponicus*, *B. mastrucatus*) arter. Mot dessa har Danmark endast att uppställa den centraleuropeiska *B. pomorum*. Av *Psithyrus* äga vi den arktiskt-alpina *P. lissonurus* och av *Osmia* den nordligt-alpina *O. tuberculata*. I öfrigt torde däremot skillnaden mellan det svenska och danska artbeståndet blott vara skenbar, d. v. s. bero på brister i kännedomen om de båda ländernas faunor. Bl. a. då det gäller att utreda huru härmed förhåller sig torde »Bier» kunna bidra till att rikta uppmärksamheten på dylika frågor och genom sina rediga artöversikter vara en god vägledning vid bestämningar.

O. Lundblad.

Smärre meddelanden och notiser.

Ett massuppträdande av en för Sverge ny sjöslända (Plecoptera). — Så vitt jag har mig bekant, har ej någonsin förut i litteraturen omnämnts något fall av massförekomst av plecopterer i vårt land. Utomlands hava emellertid dylika fenomen observerats, att döma av en uppgift av WESENBERG-LUND i »Insektlivet i ferske Vande», där han pag. 11 på tal om plecopterernas svärmning tidigt på våren säger: »ja, der gives Exempler paa, at Snemarker har været sorte af Perlider». Då det väl är troligt, att observationer av detta slag äro rätt sparsamma, har ett meddelande, som nyligen kommit mig tillhanda, ett visst intresse, så mycket dess mer, som de uppgifter jag fått äro synnerligen utförliga.

I brev av den 17/4 1922 skriver sysslomannen vid Høla folkhögskola vid Prästmon (Ångermanland) MAGNUS STATTIN följande: »Torsdagen den 13 april på morgonen rådde ett härligt värmande solskensväder, men vid 11-tiden på f. m. följde ett intensivt regnväder, som pågick till fredagseftermiddag. Temp. c:a + 4° — + 10°. Vid allmänna vintervägen från Torsåker till

Boteå (Ångermanland) iaktogs på älven (Ångermanälven) vid Prästbäckens ångbåtsbrygga i Torsåker på fredagseftermiddag detta fenomen, att snön på ett område av c:a 1 km. i längd och ett hundratal meter i bredd var översållad med massor av insekter — — — De hoppade i snön i olika riktningar och ha förblivit kvar under flere dagar, — — — på vissa ställen kunde deras antal uppskattas till minst ett tusental pr kvmtr. — — — Snön ligger djup, minst $\frac{1}{2}$ meter, och någon väsentlig tö har det icke varit vid tiden för denna iakttagelse i våra trakter. — — — Vidare kan tilläggas, att de icke, trots förföljelse förmåddes lyfta sig till flykt.»

Med anledning av detta brev sände jag hr S. material för insamling i sprit av djuren och erhöll sedermera ett 50-tal sådana tillika med ytterligare ett brev, varur jag citerar följande: »Några dagar efter deras första iakttagande rådde värme och solsken, varför de blevo pigga och uppträdde i de närmaste trakterna i bygden. De slogo sig ned i stockar, väggar och andra föremål i mängdevis och även personer, som vistades i arbete i omgivningen, besvärades av insekterna. — — — De uppträdde exempelvis vid Prästmöns ångsåg i sådana mängder, att de betraktades som ett verkligt plågoris för arbetarna vid sågen, och de skyggade icke för något, varför personer i arbete därstädes t. o. m. hindrades i sitt arbete av att handgripligen hålla från sig de angripande insekterna. — — — Nu har emellertid kall, mulen och blåsig väderlek efterträtt förra veckans vackra väder, varför deras uppträdande inskränkt sig till en bråkdel av deras ursprungliga, men inne i husen och i alla skyddande hål eller öppningar sitta de fortfarande i stort antal. Å isen i Ångermanälven, där de första gången iakttogos, ligga nu massor i vattenpölar och massor äro infrusna i issörjan. Egendomligt är dock att, om man rör i issörjan, ses de fortfarande vara vid liv, trots de legat i vattnet och temperaturen vissa nätter varit nere i -10° C. — Angående utsträckningen av deras förekomst på isen vill jag meddela, att denna är av betydligt större omfattning än vad var känt vid min första skrivelse. Utsträckningen är c:a 5 km. från Hammar i söder till Prästbäcken i norr vid Ångermanälvens västra strand. — — — Strandbildningen är i regel hög, nipformig, med ofta förekommande och nyligen inträffade ras vid vattenlinjen — — —.»

Den skildring, som ovan relaterats, antyder ju att det varit en oerhörd mängd djur, som visat sig inom ett relativt begränsat område. Helt visst hade det vackra vädret lockat fram den från övervintringsplatserna (huruvida dessa varit belägna i närheten av fyndorten eller ej torde nog ej med visshet kunna avgöras), varefter det till svärmning samlade »insektmolnet» slagits ned av det häftiga regnet, som t. v. avkylt den vaknande svärmdriften och helt visst också i avsevärd mån decimerat djuren i

antal. De gjorda iakttagelserna äro ju i och för sig av ett visst intresse. Detta ökas emellertid ej så litet därigenom, att de funna djuren tillhöra en art, som hittills ej observerats hos oss. Den bekante danske entomologen i Silkeborg **ESBEN PETERSEN** har haft vänligheten granska djuren och meddelar, att de tillhöra den av honom beskrivna arten *Capnia Sparre-Schneideri* (jfr. Tromsø Mus. Årshefte 25, 1902), som förut var känd från nordligaste Norge. Arten är givetvis mycket nära besläktad med *C. atra* **MOST.**, om vars förekomst i Sverge man ej heller vet något. Denna senare är funnen i finska Lappmarken, men dessutom även i England, Tyskland och Schweiz. *Alb. Tullgren.*

Lepinotus inquilinus **HEYD.** funnen i Sverge. — I mars d. å. lämnade mig Prof. **ARVID BERGMAN** några vinglösa copeognather, som blivit anträffade kringkrypande å väggarna i några kanin- och marsvinsstallar vid Statens Veterinär bakteriologiska Anstalt i Stockholm (Experimentalfältet). En närmare granskning har visat, att arten var den ovannämnda, och vi ha alltså i och med detta fynd nu sammanlagt tre svenska arter av familjen *Atropida*. De båda andra äro *Atropos pulsatoria* **L.** och *Hyperetes guestfalicus* **KOLBE**. Genom sin relativt långa, sista maxillarpalped och sin ytterst smala, knappt synliga 1. tergite (det s. k. mittsegmentet) skiljer sig sl. *Lepinotus* lätt från de närbesläktade. Två *Lepinotus*-arter äro hittills kända. Förutom den nu anträffade arten finnes i Europa och Egypten *L. reticulatus* **ENDERL.**, vilken avviker genom prothorax, som är mycket smalare än huvudet, samt genom vingrudimentens tydligt nätlika struktur (jfr. **ENDERLEIN, G.**, Morphologie, Systematik und Biologie der Atropiden und Troctiden. Res. Swed. Zool. Expedition to Egypt and the White Nile 1901 by **L. A. JÄGERSKIÖLD.** No. 18, 1905).

Enligt Danmarks Fauna 8 (**ESBEN PETERSEN**) p. 156 är *L. inquilinus* **HEYD.** anträffad i Danmark. **O. M. REUTER** har i »Corrodentia Fennica» (1894) upptagit den som funnen flerstädes i Finland, men i en senare skrift (Mitteil. über finländ. Copeognatheen; Medd. pro Fauna et Flora Fennica 1909) meddelar han, att de av honom funna djuren efter **ENDERLEIN**'s granskning befunnits vara *L. reticulatus* **ENDERL.** Denna art torde därför kunna anträffas även hos oss. *Alb. Tullgren.*

Vandrande tvestjärter. — Min assistent på entomologiska inrättningen vid Dorpats universitet, Kapten **KARL ZOLK**, observerade år 1816, medan han som rysk officer befann sig i ett läger några kilometer norr om Odessa, en egendomlig flyttning av *Forficula auricularia* **L.** En dag i början av augusti uppträdde vid solnedgången tjocka moln av flygande tvestjärter, vilka på en höjd av omkring 1,5—2 meter flögo från väst till öst. Då de på sin väg mötte tält eller människor, slogo de sig ned